

מלחמת בני לאמדינה

- מאת הרמן ווק -

המרוכז הוא, כביכול, במסמך סודי של צי ארצות-הברית, המתפרסם תחת השם נספח ה' של הדו"ח הכללי על בעיות התנועה בחלל למטרות צבאיות. בהקדמה לנספח, הכתובה בידי אדמירל דמיוני, קצין המבצעים כביכול של צי ארצות-הברית, מסביר הקצין כי הוחלט לפרסם את הנספח הסודי רק בגלל טעות מצערת, שנעשתה על-ידי אחד העתוננים ואשר גרמה למהומה ציבורית. הדבר אילץ את הממשלה לפרסם מיד את נספח ה' של הדו"ח הכללי, באישורם של נשיא ארצות-הברית עצמו ושל שר הבטחון, למרות הסיכון הבטחוני שבצעד זה.

אחריו, מגיש פרופסור ב. ו. רובינסון, דמות דמיונית לא פחות מן האדמירל, הקדמה משלו, כתובה בלשון כאילו-מדעית ועניינית. זוהי הקדמת הפרופסור:

1945, אוגוסט, פירסם צבא ארצות-הברית את דו"ח סמית על סצנת האטום ובו תיאור מדויק ומפורט של אופן עשיית כלי המלחמה החדש והמדהים. רק כמה פרטים טכניים חיוניים הושמטו מן הדו"ח. אותה שעה רוחה האמונה כי מדענים בעולם כולו ידעו, או היו יכולים לדעת, מתוך עצם מציאות הפצצה, את כל העובדות שנכללו בדו"ח סמית.

מאז רבו חילוקי-הדעות — אף בחוגים רשמיים — אם פרסום דו"ח סמית לא זיכה מעצמות עוינות ביותר ידיעות מאשר היו להן למעשה — או, במלים אחרות, אם תוך כדי מילוי תפקיד לספק אינפורמציה לאורח, לא התר דו"ח סמית תחת עקרונות בטחון המדינה. אותם חשובים בטחוניים הם שגרמו לחיית פרסום הדו"ח על תנועה בחלל למטרות צבאיות, אשר הושלם ונמסר לנשיא בי 3 לינואר 1955.

אולם אין זה מעשי או רצוי יותר לשמור בסוד כמה מן העובדות הנוגעות למבצע. החלטנו כי מחובתנו לפרסמן, על מנת להזים את שלל השמועות, חצאי-האמיתות וההמצאות הדמיוניות שהופצו בציבור, בעקבות פירסום "הגילויים" הסנסציוניים בעתון סנט-לוואיס ג'ורנל הראלד.

מאמרים אלה היו סנסציוניים, דמיוניים, ובמידה רבה — בלתי-נוכחים. פירסומם, ללא התייעצות עם המוסדות האחראיים, היה פגיעה באתיקה המקצועית של העיתונות האמריקאית וכן מכה חמורה לבטחון המדינה.

העובדות הבאות, שהיכו בינתיים שרשים בציבור, הינן מוטעות ויש לעשות למען עקיפתן, שמועות אלה קובעות כי צי ארצות-הברית ביצע נחיתות על פני הירח ויכול לבצע נחיתות נוספות כאלה, כרצונו; כי סגן של חיל הים נמצא עתה על פני הירח, חי אך מנותק וכי הצי הפקיד אותו לגורלו. דמיונית מכל, היא הטענה כי נתגלה גזע של יצורים על פני הירח, אשר אינו שונה בהרבה מהגזע האנושי, אם כי הוא עולה עלינו בהרבה ברמת ידיעותיו המדעיות ובכלי המלחמה שלו, שהם בעלי עוצמה אדירה.

עובדות הבאות הן נכונות: ב-23 במאי 1954 ושוב ב-17 באוקטובר 1954, הצליחו שני קליעים מונחים של צי ארצות-הברית לצאת מתחום כח משיכת האדמה ולהגיע אל הירח. הקליע הראשון נחת נחיתת-איוס על פני כוכב הלכת, בקרבת לוע קופרניקוס.

טייס, סגן דניאל מור בטלר, צי ארצות-הברית, האדם הראשון בהיסטוריה שהצליח לטוס מעבר לשדה כוח המשיכה של האדמה, נעדר ומניחים עתה כי מת. הקליע השני (שם הטייס מוחזק בסוד מסיבות בטחוניות), חזר לאדמה.

טייס הקליע השני הצליח לסייר בשטח הנחיתה של סגן בטלר, אם כי במידה שהיתה מוגבלת מפאת הציוד המסורבל הדרוש למטרה זו. הדו"ח שהגיש עמד על הסיבות שגרמו לנחיתת האונס, סיבות אשר אין זה המקום לפרסמן. הדו"ח גם כלל הוכחות מוחלטות-כמעט כי סגן בטלר אמנם מת.

מאז 1943 ניהל הצי עבודות ומחקרים בקנה מידה רחב, בבעיית התנועה בחלל למטרות צבאיות. לא היה זה בתכניתנו לפרסם על ביצוע מוצלח של טיסה מעבר לשדה כוח המשיכה של האדמה, עד אשר היתה פנה עוד יותר המתחיות הבינלאומית.

הציבור יבין כי פירסום סידרת המאמרים על-ידי ג'ורנל הראלד הוא אשר אילץ את הממשלה לשנות את דעתה. מוקדם עדיין למסור פרטים על שתי הטיסות המוצלחות או על העבודה השוטפת הנעשית בגודר תכניתינו לעתיד.

בסוגרים, מותר להעיר כי בין יתר האירדיוקים הדמיוניים שפורסמו על-ידי ג'ורנל הראלד נכללת גם ההודעה כי השתמשנו ברקטות אטומיות בטיסות לירח. האמת היא כי השתמשנו בקליעים שאינם רקטות וכי לאנרגיה האטומית לא היה כל חלק בשיטת ההפלגה אשר פותחה על-ידי הצי.

הדו"ח המלא, לכשיפורסם, יכלול ניתוח מלא של כל הבעיות המדעיות ולא יפול במידת גילויי דמיון סמית על סצנת האטום. הוא גם יכלול את יומן הטיסות של סגן בטלר ושל הטייס השני, תחת הצינור של נספח ב' וד'.
נספח ה', המתפרסם הלה, הוא אשר שימש כבסיס למאמרים בסנט-לוואיס ג'ורנל הראלד. סיפוריה של הכתבנית האזרחית, שהבריחה העתק הדו"ח ממטה הצי וניסתה למכרו לעתוננים שונים, התפרסם די צורכו. התאבדותה של אשה אומללה זו לא מזמן, סיים בצורה סופית וטרגית את הפרשה.

ספח ה' מביא את הכנס של 107 דפים, הכתובים בכתב ידו של סגן בטלר ואשר נמצאו על-ידי הטייס השני במקום הנחיתה. רובם נמצאו ארוזים בתוך מעטפת העור של יומן הטיסה של סגן בטלר. כמה מהם נמצאו פזורים בתוך הקליע הניזוק. דף אחד היה בחוק, בתוך ערמת פסולת.

הניירות אינם מהווים סיפור רצוף. הם שורה מקור טעה של פרקים, הנראים כאילו נכתבו אודות מאיר רע אחד. לא נמצא עליהם שום ציון תאריך וכסי הנראה, נכתבו בחפזון. הכתב המרושל, אם כי אין ספק כי נכתב בידי סגן בטלר, שונה במידה מפתיעה מסדירות כתב ידו, כפי שנרשם ביומן הטיסה.

הניירות מתארים כביכול את פגישתו עם "יושב" הירח וירידתו אתם אל מקום מגוריהם, מתחת לפני כוכב הלכת. מסקנתי השקולה (וכן מסקנתם הכמעט זהה של 27 מדענים מפורסמים שקראי את נספח ה' המקורי) היא כי ניירות אלה הם עזבונין האימלל של 48 או 72 שעות חייו האחרונות של סגן בטלר, כאשר החל איזול מלאי החמצן.

השפעתו המשכרת של חוסר חמצן ידועה היטב, תחת השפעת שכרות זו, יתכן כי סגן בטלר החל הוגה ומעלה זכרונות ילדות של כתבים דמיוניים על תושבי הירח, אותם קרא בהיותו ילד.

קל מאד לראות כיצד יכולות היות לעזור לדמיון האדם בתנאים אלה. וככל שהתפתחה השכרות ונחלש כח השיפוט, נראו ההזיות המסופרות בנספח ה' כאירועים של ממש.

לבסוף, קרבן היותו הוא, תעה הסגן הרחק מן הקליע, בחיפושו אחר "תושבי הירח". היה זה רק עניין של זמן לפני שנפל אל תוך אחד ממאות הבקעים העמוקים בקרבת הקליע — ומת, לאחר שניזוק מכשיר הנשימה שלו.

אנו תקווה כי פירסום נספח ה' ישים קץ אחת לחמיד למצב העגום שנוצר עם פירסום

הרמן ווק ידוע בעיקר בשל יצירה מלחמתית אחת גדולה: ספרו המרד על הקיץ. יליד ארצות-הברית, ביקר ווק היהודי לפני כשנה את בני משפחתו בישראל, ערך כמה הרצאות, התרשם מדבר גדול אחד: הטירוף שבמלחמה. בישראל ראה עם הנאבק על קיומו, עם המסוגל לחולל מהפכה

מאמרי ג'ורנל הראלד וגם יספק במידה מסויימת את סקרנותו של הקהל.

מצאתי צורך להוסיף גם אזרה אחרונה, בשל האופי המשכנע של כמה מן הקטעים בפרשת לאמקום. הציבור חייב לזכור כי מעטים האנשים הנורמליים, המסוגלים להיות כה משכנעים כאדם הנמצא תחת השפעה של הזויה ממושכת.

לא קל היה לקבל סופית את המסקנה הרשמית העגומה כי סגן בטלר נספה. שבמית מפורטים לזכור של צעיר זה אינם שייכים למקום זה, אולם חיבה לציין כי צעיר זה, שהבטיח לעצמו מקום בהסטוריה של היקום, ראוי היה לכל מאמץ כדי להצילו.

הפלגתו של קליע מספר 2 הוקדמה ב-17 יום לצורך זה, על אף הסכנה המוגברת שהיתה כרוכה בכך. אותו זמן נראו סיכויי הצלתו של בטלר קלושים ביותר אך למרות זאת הסתכן הצי ושלח את הקליע השני. תוצאות סיורו של הטייס השני סיימו סופית את העניין גם בעיני הצי וגם בעיני אנשי המדע.

הקטעים המהתים את נספח ה' נאספו ונערכו על ידי קצין המלואים סגן חיליאם דוו, סופר לפי מקצועו האזרחי אשר קבל על עצמו את התפקיד עקב בקשתו של אדמירל פול, מנהל אגף יחסי ציבור של הצי. סגן דוו צרף קטעי חיבור בין קרפי הסיפור, לשם קריאה בהירה. קטעים אלה מודפסים באותיות קטענות על מנת להבדיל בבירור בינם לבין דברי סגן בטלר עצמו. מלבד זאת אין נספח ה' מכיל כל דבר מלבד כתבי סגן בטלר — בלתי מצונזרים, בלתי מקוצרים ומיעתקים בנאמנות רבה.

יצרק השני בסיפורו של ווק, הוא יומנו של הטייס הדמיוני. הוא מתאר כיצד נחת על פני הירח, נשבה על-ידי תושבי המקום ונלקח אל פנים כוכב הלכת. שם, לאחר שעבר ברגל בתוך מינהרות תת-קרקעיות מוארות באור חום-צהוב משונה, אוכסן בביתו של באבה, איש מדע דגול, אשר תואר-הכבוד הרשמי שלו הוא "חכם".

בכיצר הראשית של העיר התת-קרקעית, בעלת האוויר וטמפרטורה של אפס מעלות, התנשא בניין ענק. היה זה בניין הממשלה, או בית אדוני המחשב. בגו, באותיות מוארות, התנוססה סימטת-היסוד של המדינה: "כל המימן שייך לכל העם".

כעבור זמן מה נעצר באבה החכם, על מנת למלא "שליחות מלחמתית". במקומו, טיפלה בסגן השבוי בתו בובונה. אלמלא גזון עורה הירקרק, התנהגותה הקרירה וגזרתה הגבוהה במיוחד, יתכן שהיה בטלר מתאהב בה. אולם היא התייחסה אליו בקרירות מדעית כאל חיה משונה אשר יש לאלפה וללמדה קרוא וכתוב.

* שט זה, וכן רבים בסיפור, מופיעים בצורתם העברית, גם בתוך המקור האנגלי.